

Mladen Bundalo

Foreign Citizen – Chapter II (Mons, BE)

(prostorna instalacija, kombinovana tehnika)

Kao «strani subjekat» bio sam tertian sa velikim interesovanjem od strane administrativnih aparata privilegovanih, razvijenih demokratskih zemalja u kojima sam putovao i živeo. Kako sam tražio više od 20 viza i jednu boravišnu dozvolu u periodu od pet godina i bio primoran da prođem razne ponižavajuće procedure da bih dobio dozvolu za sklapanje braka u Francuskoj pokušao sam da razumem “o čemu se tu radi”? Mogao sam, naravno, da se pretvaram da mi je sve jasno, ali u osnovi nemam pojma zašto je to tako! Pokušavajući da shvatim takav tretman kroz prizmu međunarodnih odnosa, bezbednosnih procedura, ekonomije, kulture, nasleđa...vrlo brzo sam došao do pretpostavke : aktuelna migraciona politika je lepo i razumno upakovano licemerje kao posledica održavanja uskih i nama apstraktnih interesa vladajućih establišmenta u tim zemljama. Pitao sam se ponekad šta ako su oni u pravu? Šta ako su imigranti zaista nešto više od alegorijske reprezentacije rata, siromaštva i patnje. Možda oni zaista donose haos u red i veliku opasnost za razvijene demokratske zemlje. Znajući da je uvid u nečiji unutrašnji monolog krajnji fetiš dobro organizovanog i bezbednog društva (videti knjige/filmove The Minority Report, Nineteen Eighty-Four) počeo sam da izlažem svoje misli u naizgled običnim prilikama tražeći anomalije, nešto opasno i neljudsko. “Foreign Citizen” je foto-esej koji otkriva unutrašnje monologe pridošlog imigranta. Nastao 2013. godine, ubrzo nakon mog prelaska iz Francuske u Belgiju, rad u galeriji Remont je prezentovan u formi prostorne kompozicije od 28 fotografiskih kadrova uz prateći tekst, stvarajući amblematski [slika + tekst] isečak iz mojih svakodnevnih dilema, strahova, nuda, itd.

Adrijana Gvozdenović, Beleške za putopisni film: *To and from Montenegro*, 2015; foto Jiří Hroník

Adrijana Gvozdenović

Bilješke za putopisni film: *To and from Montenegro* (različite metode prezentacije projekta, 2015.)

Beleške za putopisni film: *To and from Montenegro* prvi put je prikazan na Venecijanskom bijenalnu u sklopu izložbe The Silver Lining, koja je imala fokus na evropske mikro zemlje i njihovu, usled svoje veličine, specifičnu političku i ekonomsku, a samim tim i umetničku perspektivu. Postoji nekoliko polazišta za razmišljanje o ovom radu, dok se rad u krupnom bavi konstrukcijom nacionalnog identiteta. Na većini stranih jezika Crna Gora se predstavlja pod nazivom Montenegro, te na taj način ovo neslovensko ime gubi konekciju sa regionom. Kako zbog toga, a tako i zbog svoje geografske veličine i naseljenosti, Montenegro postaje egzotično mesto. Isto ovo mesto, James Bond posećuje radi kockanja u filmu Casino Royal (2006). Dok nijedna scena u ovom filmu zapravo nije snimana na teritoriji Crne Gore, te godine su turisti insistirali na brzom vozu kojim se James Bond vozio kroz Montenegro. Montenegro - fantazija koja zvuči realnije od relnosti. Adrijana Gvozdenović, umetnica rođena u zemlji koju zovu Montenegro, putuje u istoimeni grad u Brazilu (Montenegro, Rio Grande do Sul), sa idejom da konstruiše novu predstavu reči "montenegro" koja bi imala odlike oba mesta. Na ovom putu, koristeći se ličnim iskustvom i znanjem o svojoj rodnoj zemlji, umetnica pravi beleške, koje su uvod u scenario za film "To and from Montenegro". Cvetni šablon koji čini "hibridna" kombinacija biljaka sakupljenih u Crnoj gori i brazilskom gradu, kao i mešavina vode i zemlje iz oba mesta, na simbolički način definišu novi konceptualni prostor u pokušaju dislociranja zemlje i dekonstrukcije nacionalnog identiteta, za novi pojam - montenegro.

Mladen Bundalo, *Foreign Citizen - Chapter II (Mons, BE)*, prostorna instalacija, kombinovana tehnika, 2016.

Jamesdin

(Švarcarbajt, tabula Rasa, Moj svijet se raspada, Integracioni kurs – grupa radova nastala u periodu od 2010 – 2014.)

Otišao sam pre šest godina, a zbrisao bi i ranije nego sam čekao da završi sudjelje za ono što su me panduri lemali na Tošinom Bunaru, i da pokupim odštetu od tri i po soma koje sam doživeo kao stipendiju MUP-a za usavršavanje u inostranstvu. To je ok kad već ministarstvo kulture ne nudi ništa slično. Prve dve godine sam putovo vamo tamo i menjo na tri meseca pasoše, hrvatski i srpski da me ne bi škartirali. Pravio sam se važan, kao izlažem ilegalno na tim izložbama na koje sam ovde u Berlinu uspeo da se umuvam. Otud i potiče rad Švarcarbajt. Posle sam krenuo i da studiram opet ovde nešto, a zbog nesavesti radnika na birou rada (Jobcenter) zaboravili su da me skinu sa socijale pa sam 2 semestra bio i stipendista ove ustanove. Tražili su sedam soma nazad tužili smo se i opet sam dobio. Sad na kraju studija ovde profesor mi kaže ostavio je utisak na njega Nepalac kad mu je rekao: kući sam bio umetnik, ovde sam stranac. U dvadesetim mi je Stranac bio omiljen roman, tripovo sam da ličim na tog tipa. Kažu kad nešto mnogo želiš, možda to i dobiješ. Imam ovde dosta naših koji pokušavaju da prikriju da su stranci, šišaju se drugačije, nameštaju drugačije šal, dobiju nove bore od usiljenog osmeha, ne jedu semenke u bioskopu. Meni to baš ne ide, a ne pada mi na pamet da se vraćam, pa u glavi nisam ni tamo ni vamo. Tako da je već primećeno da se često svraćam kući, pa me ljudi pitaju pa zar nisi ti zapalio, a opet si tu. Kao da je ovo moje ponašanje nepristojno. Čuo sam da je u životu najvažniji tajming, da si na pravom mestu u pravo vreme. Slušam neke likove ovde kako objašnjavaju da su devedesete bile pravo vreme za Berlin. Sudar sa realnošću od kog se još oporavljam je kilometarski red zombie umetnika koji su čekali da predaju rad u novootvoreni Dojče bank kunsthalle jer su ovi obećali da će za otvaranje pokazati sve što se doneše. Mada nekad uliju snagu i veru da će biti šanse vesti kao što je poziv para Japanskih umetnika na oproštajni parti jer su se nakon decenije ovde smorili i pale nazad u Kinu.

Jamesdin, Integracioni kurs, 2011.

Vahida Ramujkić, *Bez naziva #1* - mali retrospektivni prikaz na temu putovanja i obitavanja, 2016.

Vahida Ramujkić

Bez naziva #1

(mali retrospektivni prikaz na temu putovanja i obitavanja)

Stavljući u međusobnu vezu segmente izabranih radova proizvedenih u toku prethodnih petnaestak godina, (nekih samostalno a nekih u saradnji), Vahida Ramujkić provodi nas kroz teme i problematike putovanja, rada i života na novim lokacijama i eventualnog nastanjivanja u njima.

Dijagramska postavka na zidu započinje šemom iz rada Putovanje i magična bašta (2000) kojom se diferenciraju tri pozicije: putovanje, dom i privremeno boravište, i širi se u različitim pravcima uvezujući teme koje proističu iz međusobnog odnosa ovih statusa: pravne prepreke putovanju i integraciji (Šengen bez muke, 2004), kulturne i društvene problematike integracije (Dnevnik integracije u Kairu, 2008), strategije za integraciju u kontekstu mobilnosti umetnika (Dokumentarni vez: Vezena mapa Kaira, 2008), pitanja o tome da li je dom jedno mesto i veze koje se uspostavljaju i raskidaju sa lokacijama (Oluja, povratak kući, 2010), migracije i nasilna protjerivanja (Geopatografska karta 2003, Radionica Istorija u raspravi, 2011), reprezentacija i transmisija iskustava sa putovanja (Vezeni dnevnički leti 2007), život sam kao putovanje (dijagrami ličnih životnih istorija sa radionicama 2011), itd.

Vahida Ramujkić

Cairo Integ

Diary
Spring • 200

diaspora to diversities

Važan aspekt u razmatranju svake priče o dijaspori ostaju masovne ili individualne migracije ljudi. One mogu biti složene i bolne kada su prinudne, uzrokovane ratom, političkim neizvestnostima ili ekonomskim nestabilnostima, čega smo bili svedoci i na ovim prostorima ali se i danas suočavamo sa aktuelnom migrantskom i izbegličkom krizom u Evropi. Drugi razlozi (i)migriranja i izmeštanja neretko su aspiracije pojedinca za novim profesionalnim usavršavanjima i sticanjem znanja (ne više samo u zemljama zapada), kao i želje da se u dužim boravcima ili kraćim i frekventnim geografskim dislociranjima otkrivaju i neposredno dožive ponekad potpuno različita društvena i kulturna okruženja. Ciklus izložbi u okviru regionalnog projekta "From diaspora to diversities" ima za cilj da kroz umetničke produkcije i prakse autora/ki različitih generacija rasvetle neke od tema i pitanja vezanih za fenomen dijaspore u savremenim kontekstima. Promišljujući sam pojam izvan dominantnih etnocentričnih i etničkih definicija, u fokusu se tako nalazi širok spektar iskustava privremenih i trajnih izmeštanja iz matičnih sredina odnosno života i/ili rada "negde napolju". Redefinisana termina i koncepta dijaspore je već neko vreme u žiji teorijskih debata. Diskusije su posebno inicirane novim konstelacijama globalnih društveno-političkih, tehnoloških, komunikacionih tokova i kretanja, povećane internacionalne mobilnosti ili recimo poslednje dve decenije sve prisutnijeg i intenzivnijeg kulturnog nomadizma razvijanog kroz hiperprodukciju međunarodnih događaja i rezidencija za umetnike i kulturne radnike širom sveta. Kakva su iskustva u svakodnevnom i profesionalnom životu, koji su sve izazovi u prilagođavanjima i interakcijama sa specifičnostima drugih/nematičnih sredina polazna su pitanja u projektnim istraživanjima različitih vidova dijasporske egzistencije i povoda migracionih kretanja aktera međunarodne umetničke i kulturne scene poreklom sa Zapadnog Balkana. Na izložbama će biti predstavljeni umetnici/ce koji su druga generacija dijaspore, umetnici/ce koji trenutno žive i rade u inostranstvu, kao i autori/ke koji transnacionalnu mobilnost, česte i privremene borave u različitim geografskim, kulturnim, društvenim kontekstima značajno integriraju u svoju umetničku praksu.

Mladen Bundalo (1986, Prijedor) radi kao konceptualni i video umetnik. U svojim radovima najčešće se bavi pitanjima emocionalnih i društvenih implikacija imigrantske pozicije. Učestvovao je na preko 80 internacionalnih izložbi, razgovora, festivala kao i na rezidencijalnim programima za umetnike. Koautor je knjige "(R) evolucija izlagачkih modela" - studija uticaja internet tehnologije na aktuelni diskurs u umetnosti i kulturi, a kurirao je i dvanaest međunarodnih umetničkih projekata. Dobitnik je nekoliko nagrada za rad u oblasti savremene umetnosti. www.mladenbundalo.com

Adrijana Gvozdenović (1986, Crna Gora) završila je specijalističke studije 2010 godine (Fakultet likovnih umjetnosti na Cetinju), a 2015. i post magistrske studije istraživanja u umjetnosti i dizajnu (Masters of research in Art & Design, St Lucas University College Antwerp) nakon dvogodišnjih master studija u Briselu (MA, Luca-School of Arts Brussels). U međuvremenu je izlagala radove i učestvovala u rezidencijalnim programima. Trenutno radi i živi u São Paulu, Brazil. Adrijana se bavi potencijalom onoga što se čini uobičajeno, u većini slučaja kroz samoanalizu. Kao ishod, njeni radovi ukazuju na mehanizme svakodnevice koji se reflektuju na profesiji i bavljenje umetnošću. Od 2012. godine, Adrijana živi i radi van Crne Gore, gradeći iskustvo kulturnog radnika-imigranta. Iz te pozicije, nastaju beleške, radovi i dugotrajni projekti, koji se bave jezikom i prevodom, nacionalnim prestavljanjem (reprezentacijom?) i podelama rada u umetničkim sistemima. Njeni radovi često nisu fiksirani u određenom mediju, već se transformišu u zavisnosti od izložbenog prostora ili specifičnosti situacije prezentacije projekta. www.gadi.me

Aleksandar Jestrović ili Jamesdin (1972, Zagreb, SFRJ), diplomirao je na Slikarskom odseku Fakulteta likovnih umjetnosti u Beogradu, 2000. godine u klasi profesora Čedomira Vasića, a 2016. završava master studije na institutu „Art in Context“ UDK Berlin. Za svoj rad nagradiven je nagradom fondacije Veličković za crtež, nagradom Kulturnog centra Beograda na Oktobarskom salonu i nagradom za slikarstvo Rista i Beta Vukanović Fakulteta likovnih umjetnosti u Beogradu. Osim slikarstva, multimedijalnih instalacija bavi se i basketom. Nije osuđivan, služio vojsku, oženjen. Živi i radi u Berlinu i Beogradu. <http://jamesdin.wordpress.com/>

Vahida Ramujkić rođena u Beogradu (Jugoslavija) gde prima formalnu umetničku univerzitetsku edukaciju, a zatim odlazi u Barselonu gde će kroz direktan rad na terenu u okviru kolektiva Rotor koji osniva zajedno sa Lajom Sadurni 2001, većinu toga morati da oduči. Barselonsko naselje Poblenou, tokom 4/5 godina intenzivne aktivnosti Rotora, postaje poligon za igru i istraživanje globalnih svetskih procesa, testiranje i uvežbavanje novih metodologija baziranih na ličnom iskustvu, intuitivnosti i improvizaciji. Rotor ujedno deluje na ulici u sadejstvu sa lokalnim zajednicama i aktivističkim pokretima, ali i prikazuje radove u muzejima, kulturnim centrima, galerijama, itd. Povratkom u Beograd, 2007/8 (Srbija) težiše u njenom radu prebacuje se na teme koje se odnose na mehanizme uposlene u generisanje kolektivnih identiteta i naročito mogućnosti naracije zajedničkih istorija (kako nezvaničnih, tako i zvaničnih) kao alatki političke i društvene subjektivizacije. Izlagala je na preko 50 izložbi u zemlji i inostranstvu, a dobitnica je glavne nagrade 52. Oktobarskog salona za rad Istorije u raspravi. www.irational.org/cgi-bin/vahida/projects/index.pl

PARTNERI

kunstost

ORACLE
CULTURAL
NETWORK

PODRŠKA

PAUNOVIĆ
MALA PIVARA

diaspora to diversities

**Mladen Bundalo
Adrijana Gvozdenović
Jamesdin
Vahida Ramujkić**

**kustos
Miroslav Karić**

Galerija Remont

"From Diaspora to diversities"

od 4. 4. do 22. 4. 2016.

Prva izložba obuhvata segmente produkcija četvoro umetnika/ca (Mladen Bundalo, Adrijana Gvozdenović, Aleksandar Jestrović Jamesdin, Vahida Ramujkić) koji se u različitim autorskim pristupima, poetikama i fokusima istraživanja bave ličnim iskustvima, promišljujući pritom čitav niz tema koje se tiču šire slike i kompleksnosti statusa i pozicija dijasporskih zajednica, grupa ili pojedinaca/nomada u procesima adaptacije, identifikacije, razumevanja i integracija u nove društvene situacije i ambijente. Interpretirani kroz crtež, tekstualne beleške, vez, video i fotografski zapis, mape, dijagrame, slike/objekte problemski sadržaji izloženih radova dokumentuju, komentarišu analiziraju i otvaraju brojna pitanja o stalnim i kratkotrajnim izmeštanjima i kretanjima van zemlje porekla: o percepцији и recepciji "drugog" i "različitog", o stereotipima, o domu i pripadanju, o putovanjima, socio-kulturnoj problematici integracija, egizstenciji i rutini svakodnevice u novim sredinama, o identitetskim tranzicijama...